

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-06626
Otsuse kuupäev 07.08.2025
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja Osaühing Adduco (11213839)

Tarbija nõue Tarbija kauplejalt lisakulu (300 USD) hüvitamist.

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Kaupleja kohustub tarbijale tagastama 300 USA dollarit VÕS § 1028 lg 1 alusel, kuivõrd tasumise kohustus oli poolte sõlmitud lepingu järgi kauplejal.
2. Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Avalduse kohaselt tellis tarbija kauplejalt kolimisteenuse Eestist Argentiinasse. Hind sisaldas kõiki vajalikke teenuseid, sh tollideklaratsioonid. Tarbija oli esitanud esemete nimekirja ja küsinud ka keelatud kaupade kohta.

Kui kaup oli teel, võtsid tarbijaga ühendust kaupleja partnerid Hispaanias ja Argentiinas. Viimane (kellega pole tarbijal lepingut) esitas täiendava arve USD 363 kahe tollideklaratsiooni eest. Kaupleja ei hoiatanud võimalike lisakulude eest.

Tarbija ei nõustu esitatud kaupleja vastusega. Ei ole õige väita, et sertifikaadid olid kuidagi ettenägematud või ootamatud. Adducco oli algusest peale teadlik pakkide sisust.

Argenvans (Adducco partner Argentiinas) on tarbijale kinnitanud e-maili teel, et nõuded on standardsed ja olid algusest peale teada, kuna need on nõutavad iga saadetise puhul. Tarbija on lisanud e-kirja, kus Argenvans kinnitab sama.

Tarbija on jätkuvalt seisukohal, et kahe sertifikaadi koostamine 363 dollari eest pidi olema hinna sees ja seetõttu nõuab hinna vähendamist ja 363 dollari suuruse summa tagastamist.

Kuna maksekviitungilt selgus, et Argenvans võttis 300 USD, siis tarbija muudab vastavalt nõuet ja nõuab 300 USD tagastamist.

Kaupleja seisukoht:

Soovime oma seisukoha kujundamiseks ja selgitamiseks esitada järgmise vastuse:

Tarbija tellis OÜ-lt Adduco kolimisteenuse Eestist Argentiinasse, mille hinnapakumine sisaldas:

- Kauba pakkimist ja korjamist,
- Transpordiks ettevalmistust,
- Grupivedu Eestist Argentinasse,
- Tavaekspordi ja -impordi tollivormistust,
- Kauba kohaletoimetamist lõppsihtkohta.

Kõik nimetatud teenused on Adduco poolt korrektselt ja täies mahus osutatud ning vastavad esialgsele pakkumisele ja lepingule.

Rahvusvahelise kolimisteenuse puhul kuuluvad standard ekspordi ja impordi tollivormistuse hulka üldised tollideklaratsioonid, mis on nõutavad tavapärase isiklike esemete transportimisel. Käesoleval juhul aga otsustas Argentiina tolliamet, et osa saadetise sisust vajab lisadokumente ja spetsiifilisi tollisertifikaate.

Sellised nõuded ei ole standardprotsessi osa ja ei kuulu esialgse hinnapakumise raamesse, kuna:

- Neid ei ole võimalik ette näha, sest need sõltuvad sihtriigi tolliametniku individuaalsest riskihinnangust ja saadetise sisust,

- Sarnast praktikat rakendavad ka mitmed teised riigid, sh Eesti Maksu- ja Tolliamet, kus teatud saadetiste puhul võidakse samuti nõuda lisatõendusi või päritolusertifikaate saadetise saabumisel.

Adduco on tasunud kõik kokkuleppe kohased ja ette teadaolevad kulud, sh tollivormistuste kulud. Lisandunud USD 363 suurune arve kahe sertifikaadi eest tuleneb sihtriigi Argentiina kohalike ametiasutuste erivajadustest ja ei kuulu standardteenuse hulka.

Antud lisateenus ja selle maksumus on esitatud tarbijale kohaliku teenusepakkuja poolt ning

Adduco ei saa selliseid kohalikke tasusid mõjutada ega nende eest vastutada, kuna meil ei ole pädevust ega mõjuvõimu Argentiina tolli- ja järelevalveasutuste tegevusele.

Adduco on tegutsenud heas usus ja vastavalt kokkuleppele. Kõik kokkuleppe järgsed teenused on osutatud ning esitatud hinnapakkumine on katnud kõik standardkulud. Argentiina tolli lisavajadused ei ole olnud ette ennustatavad ega kuulu meie teenuse ulatusse. Sellised erandid ei kujuta endast kauplejapoolset rikkumist.

Komisjoni põhjendus:

Tarbija tellis kauplejalt kolimisteenuse Eestist Argentiinasse ning sai kauplejaga sõlmitud lepingust aru, et kokkulepitud hind sisaldab kõiki kolimiseks vajalikke teenuseid, sh tollideklaratsioonide vormistamist ning tasuda tulevaid lisamakse. Tarbijal tuli tolliga seoses maksta lisatasu 300 dollarit. Tarbija leiab, et tollinõuded on standardsed ja olid algusest peale kauplejale teada, kuna need on nõutavad iga saadetise puhul. Kaupleja partner on kõnealust asjaolu tarbijale kinnitanud e-maili teel.

Kaupleja on esitanud vastuväited, mille kohaselt ei ole lisandunud tollitasu standardprotsessi osa ega kuulu esialgse hinnapakkumise raamidesse põhjusel, et selliseid nõudeid ei ole võimalik ette näha. Kaupleja väidab, et ta ei saa kohalikke tasusid mõjutada. Lisaks tugineb kaupleja tüüptingimusele, mille kohaselt hinnapakkumises avaldatud teenuste hind tollimakse ja muid sarnaseid teenustasusid ei sisalda.

Tüüptingimuseks loetakse lepingutingimust, mis on eelnevalt välja töötatud tüüplepingutes kasutamiseks või mida lepingupoolel muul põhjusel ei ole eraldi läbi rääkinud ja mida tüüptingimust kasutav lepingupool (tingimuse kasutaja) kasutab teise lepingupoole suhtes, kes ei ole seepärast võimeline mõjutama tingimuse sisu (VÕS § 29 lg 1).

Pooled ei vaidle lepingu sõlmimise fakti üle. Kaupleja ja tarbija on sõlminud töövõtulepingu VÕS § 635 lg 1 mõttes. Kaupleja kohustus osutama tarbijale kolimisteenust ja tarbija kohustus kauplejale selle eest maksta tasu.

Kaupleja tugineb tüüptingimusele, mille kohaselt tuleb tekkivad lisakulud kanda tarbijal. Pikaajalise väljakujunenud kohtupraktika ja VÕS § 37 lg 1 kohaselt saavad tüüptingimused lepingu osaks kahel alternatiivsel viisil: (i) tingimuse kasutaja viitas neile selgelt enne lepingu sõlmimist või sõlmimise ajal kui lepinguosale ja teisel poolel oli võimalus nende sisust teada saada, (ii) lepingu sõlmimise viisist tulenevalt võis nende olemasolu eeldada ja teisel poolel oli võimalus nende sisust teada saada (RKTKo 25.05.2020, 2-17-124505 p 13). Mõlema alternatiivi puhul peab olema täidetud eeldus, et lepingu teisel poolel oli võimalus tüüptingimuste sisust teada saada. Väljakujunenud Riigikohtu praktikast tuleneb, et määrav ei ole tingimuste sisuga tegelik tutvumine, vaid võimalus nende sisust teada saada ehk võimalus nendega tutvuda (RKTKo 25.05.2020, 2-17-124505 p 14; RKTKo 23.03.2011, 3-2-1-2-11 p 13). Lähtuda tuleb sellest, kas keskmine mõistlik kasutaja võis lepingu sõlmimise viisist tulenevalt eeldada, et sellised tingimused on olemas. Seega tüüptingimused on saanud lepingu osaks.

Teisalt on kaupleja kehtestanud osad lepingutingimused hinnakalkulatsioonis ehk pakkumuses lepingu sõlmimiseks VÕS § 9 lg 1 mõttes. Kaupleja on pakkumuses märkinud, et pakkumine on fikseeritud ning ei muutu juhul, kui ei muutu kolimise tingimused. Kolimise tingimused avalduse kohaselt ei muutunud.

Komisjon on tuvastanud, et kaupleja kasutab tüüptingimust, mis välistab hinnapakkumusest nähtuvat lepingutingimust. Kuivõrd hinnapakkumus on koostatud personaalse pakkumusena tarbijale, siis ei ole hinnapakkumusele märgitud tingimused tüüptingimusteks § 35 lg 1 mõttes. VÕS § 29 lg 6 kohaselt tuleb lepingutingimust tõlgendada koos teiste lepingutingimustega, andes sellele tähenduse, mis tuleneb lepingu kui terviku olemusest ja eesmärgist. Kui mõlemad tingimused aga oleks tüüptingimused, siis oleks nad omavahel tõenäoliselt vastuolus. Teisalt ei pea komisjon seda vajalikuks eraldi analüüsida, kuivõrd hinnapakkumuselt nähtuvaid tingimusi tuleb tõlgendada koosmõjus teiste tingimustega.

Hinnapakkumusele on märgitud ühe tingimusena, et antud pakkumine on fikseeritud ega muutu, v.a kui ei muutu kolimise tingimused. Kolimise tingimused komisjoni hinnangul ei muutunud. Puuduvad asjaolud, millest seda saaks järeldada.

Täiendava tingimusena on märkuste alla märgitud konkreetselt ja selgelt, et tarbijale edastatud hinnapakkumine ei sisalda endas võimalikke lisateenuste kulusid.

Rakendades VÕS § 29 lg-s 4 sätestatud tõlgendamisreeglit, ei ole võimalik jõuda järeldusele, et kaupleja oleks lisateenuseid osutanud või et lisateenuse näol oleks kulu tekkinud. Järelikult ei ole kõnealune tingimus asjakohane.

Seega sõltub asja lahendus hinnapakkumuses märgitud tingimusest, mille kohaselt on pakkumine fikseeritud ega muutu teenuse osutamise kestel. Võlaõigusseaduse § 29 tõlgendusreeglite kohaselt tuleb lähtuda poolte ühisest tegelikust tahtest (§ 29 lg 1). Kui ühist tegelikku tahet ei ole võimalik kindlaks teha, tuleb lepingut tõlgendada nii, nagu mõistlik isik samadel asjaoludel seda mõistma pidi (§ 29 lg 4).

Komisjoni hinnangul ei jäta kaupleja poolt hinnapakkumusse lisatud tingimus ruumi kahtluseks: selle kohaselt ei lisandu teenusele muid kulusid. Vastupidi, hinnapakkumusega tegi kaupleja tarbijale konkreetse ettepaneku, mille kohaselt on hind fikseeritud ja ei muutu. Kui kaupleja soovis jätta võimaluse hinnamuutusteks, oleks ta pidanud selle sõnaselgelt välja tooma, näiteks viitega, et pakkumine võib muutuda tüüptingimustes sätestatud juhtudel või sarnastel asjaoludel.

Käesoleva hinnapakkumuse sõnastus sellist tõlgendust ei võimalda. Lisaks viitab pakkumuse rubriigi „Märkused“ all nimetatud eksport- ja importtollivormistus sellele, et tollivormistuse kulud on hinna sees ning neid ei esitata hiljem lisatasuna.

Komisjon annab soovituselt kauplejale hinnapakkumust tehes edaspidiselt esitada selge viide tüüptingimustele ja lisada juurde, et pakkumusele võib lisanduda kauplejast sõltumatuid kulusid (eelkõike tollitasude näol, nagu on märgitud tüüptingimustesse). Ilma viiteta tüüptingimustele ja selge viiteta võimalikele lisatasudele, loob pakkumus mulje, et teenus hõlmab kogu kolimisteenust ja lisanduvaid tasusid, sh tollitasusid jms. Seejuures ei ole kaupleja kohustatud konkreetseid lisatasusid välja arvutama. Piisab sellest, et tarbija säärast tekkida võivat kohustust selgelt mõistaks.

Lähtudes ülaltoodust, rahuldab komisjon tarbija avalduse. Kauplejal tuleb tarbijale tagastada tarbija poolt kolmandale isikule tasutud 300 dollarit, kuivõrd lepingut lepingupooltega sarnase mõistliku isiku positsioonist seda samadel asjaoludel tõlgendades järeldeb, et vastav kohustus oli kauplejal.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/